

SID

ابزارهای
پژوهش

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری
STES

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقالات ISI

آموزش مهارت های کاربردی
در تدوین و چاپ مقالات ISI

روش تحقیق کمی

روش تحقیق کمی

آموزش نرم افزار Word برای پژوهشگران

آموزش نرم افزار Word
برای پژوهشگران

اشتغال زنان و رضایت‌مندی زناشویی مردان

محسن وکیلی*

کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

امروزه میزان اشتغال زنان بسیار گسترش یافته است و یکی از دغدغه‌های روانشناسان و جامعه‌شناسان بررسی اثرات مثبت و منفی این پدیده در سیستم خانواده و روابط زوجین است. از این رو هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر اشتغال زنان بر میزان رضایت‌مندی زناشویی همسران آنان بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس ۱۰۰ نفر (۵۰ نفر مرد دارای همسر خانه‌دار و ۵۰ نفر مرد دارای همسر شاغل) انتخاب شدند و پرسشنامه ۴۷ سوالی رضایت زناشویی را تکمیل کردند. یافته‌های پژوهش نشان داد که مردان دارای زنان خانه‌دار از رضایت‌مندی زناشویی بیشتری نسبت به مردان دارای زنان شاغل برخوردار هستند. در خرده مقیاس‌های پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، اوقات فراغت، نقش برابری زن و مرد و جهت‌گیری عقیدتی در بین مردان گروه‌های مردان دارای زن شاغل و مردان دارای زن خانه‌دار، تفاوت معناداری وجود داشت و در بقیه‌ی خرده مقیاس‌ها که شامل موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، روابط جنسی، تربیت فرزند، بستگان و دوستان بود، در بین مردان گروه‌های مردان دارای زن شاغل و مردان دارای زن خانه‌دار، تفاوت معناداری بین میانگین مقیاس‌ها وجود نداشت. می‌توان نتیجه گرفت که اشتغال زنان در رضایت کلی زناشویی مردان تأثیر مستقیم دارد و باید زوجین در مورد نحوه اشتغال زنان به حل مسأله برسد که دچار کاهش رضایت زناشویی نشوند.

کلید واژه‌ها: رضایت‌مندی زناشویی؛ زنان شاغل؛ زنان خانه‌دار

مقدمه

پتانسیل تعارض در هر انسانی وجود دارد و مقداری از ناسازگاری‌ها ممکن است در هر رابطه‌ای طبیعی باشد. هالفورد و مور (۲۰۰۲) معتقدند که علاوه بر مواردی که دیگر نظریه پردازان بر می‌شمارند، مسئله باورها و انتظارات غیر منطقی در هنگام ازدواج می‌تواند، منشا تعارض زود هنگام ما بین زوج‌ها گردند. باورهای نادرست در زمینه‌هایی چون اهمیت ارتباط، اهمیت خانواده و دوستان و نقش‌های جنسیتی رضایت را کاهش داده و تعارض را افزایش می‌دهد. بعضی از زوج‌ها تعارض‌های بیشتری را نسبت به بقیه تجربه می‌کنند و بعضی قادرند با تعارض‌ها به طور سازنده‌ای برخورد نمایند. اگرچه بعضی تعارض‌ها غیر قابل اجتناب هستند، ولی دلیل بر این نمی‌شود که همیشه این تعارض‌ها مطلوب یا مفید باشد. تعارض می‌تواند عشق و حتی یک ازدواج خوب را تخریب کند. از طرف دیگر می‌توان تنش‌ها را تسکین داده و دو نفر را بهتر از قبل در کنارهم قرار دهد. این به شرایط کلی، نوع تعارض‌ها، روشی که بر آن تکیه می‌کنند و نتیجه‌ی نهایی بستگی دارد (فینچام و همکاران، ۲۰۰۴).

مطالعات زیادی بر نقش مولفه‌های شناختی نظیر باورهای غیر منطقی (آدیس و برنارد، ۲۰۰۱؛ الیس، ۲۰۰۳)، باورهای ناکارآمد (ایدلسون و اپستین، ۱۹۸۲؛ اپستین و ایدلسون، ۱۹۸۱؛ اپستین و همکاران، ۱۹۹۳، کیسر و هیمل، ۱۹۹۴)، تحریف‌های شناختی (بک، ۱۹۸۸) و اسناد (برادپوری و فینچام، ۱۹۹۰؛ فینچام و فینچام، ۱۹۹۰) در تعارض‌های زناشویی انجام گرفته است (حمام چی، ۲۰۰۵). رویکردهای شناخت مدار تعارض‌های زناشویی را حاصل تفکر یا تحریف‌های شناختی و توقع غیر عقلانی می‌داند که همه افراد باید با ما کاملاً منصفانه رفتار کنند. چون همواره دیگران مطابق میل ما رفتار نمی‌کنند ما این برخورد را غیر منصفانه می‌بینیم و احساس خشم و دلخوری می‌کنیم. مطابق این دیدگاه خشم و رنجش، به عنوان هیجان زیربنایی تعارض‌های زناشویی، به همسر پاسخی غیر منطقی است و ریشه در باورهای غیر منطقی شخص درباره همسر یا رابطه دارد و بخش اعظم خشم زناشویی ناشی از الزامها، اجبارها، و بایدها در روابط است (الیس، ۱۹۷۶) و امکان تغییر دادن افکار تحریف شده و توقعات غیر واقع بینانه وجود دارد (الیس، ۱۹۸۷). به علاوه تغییر دادن باورهای شخص با تاکید بر غیر منطقی بودن باورهای وی معمولاً با مقاومت قابل توجهی همراه است. از این مباحث می‌توان استنباط کرد که محققان برای رفع تعارض‌های زناشویی بر دو کانون اصلی اصلاح تحریف‌های شناختی و تغییر شیوه‌های حل تعارض متمرکز شده‌اند (فرحبخش، ۱۳۸۳).

درمانگران مروری در جزئیات تعدادی از تحقیقات انتشار شده گذشته کردند که شامل دستیابی نتایج از تحقیقات خاص (اکساندر و همکاران، ۱۹۹۴؛ باکوم و اپستین، ۱۹۹۰؛ باکوم و همکاران، ۱۹۹۸؛ برای و جورلیس، ۱۹۹۵؛ کریستین و جاکوبسن، ۱۹۹۴؛ اسنایدر و همکاران، ۲۰۰۶) تحلیل‌های چند وجهی (باکوم و هالوگ و کوسچل، ۲۰۰۳؛ دین و اسپیل، ۱۹۹۵؛ هالچوگ و مارکمن، ۱۹۹۸؛ شادیش و بالدین، ۲۰۰۵) بود که یافته‌هایی که از همه این مطالعات بدست آورده شد نشان میداد میزان اثربخشی مداخلات شناختی - رفتاری را برای اختلافات زوج‌ها، که بین ۱ تا ۲۱ سوم است (امانی، ۱۳۹۱).

زوج درمانی شناختی - رفتاری (Cognitive-Behavioral Couple Therapy) حاصل زوج درمان رفتاری و شناخت درمانی و یافته‌های تحقیقات در زمینه روانشناسی شناختی است (دبسون، ۲۰۱۰). در زوج درمانی رفتاری، تعامل رفتاری زوج مهمترین عامل قلمداد گردیده و اعتقاد بر آن است که احساسات اصیل و خودجوش یعنی جملاتی که بیشتر با «من» آغاز می‌شوند باید جای پیام‌هایی که مستقیماً با «تو» شروع و حامل بار منفی سرزنش و خشم است را بگیرند. عامل مهم دوم حل مسئله است که به الگوهای بدکارکرد نحوه کنترل مسائل اشاره دارد. مبنای سوم زوج درمانی رفتاری پس از ارتباط و حل مسئله، تغییر رفتار است. وقتی ارتباط، روشن، مستقیم و اصیل است، حس مشترک و دریافت دوسویه ظهور می‌کند. به طور کلی شناختی زوج درمانی شناختی - رفتاری بر شناخت متقابل زوج‌ها از یکدیگر تاکید دارد و شناخت را بخش جدایی

* e-mail: vakiliesfahan@gmail.com

ناپذیر فرایند تغییر زوج می‌داند. در نهایت زیربنای فلسفی این برداشت آن است که علاوه بر تغییر رفتار برای تصحیح تعامل‌های ناکارآمد باید بر اصلاح شیوه‌ی تفکر افراد در روابط و الگوهای رفتاری ناسازگار تاکید شود (داتیلیو، ۲۰۱۰). اصول اولیه درمان شناختی - رفتاری بدین شرح است: تغییر توقعات و انتظارات غیر واقعی در روابط، تصحیح انتساب‌های نادرست در تعامل‌های ارتباطی، بهره‌گیری از روش‌های خودآموزی برای کاهش تعاملات مخرب (داتیلیو، ۲۰۱۰). لذا، در مطالعه حاضر تلاش شد به این سؤال پاسخ داده شود که آیا زوج درمانی شناختی- رفتاری، تحریف‌های شناختی بین فردی و تعارض زناشویی را کاهش می‌دهد؟

روش

شرکت‌کنندگان

روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی است. جامعه مورد مطالعه ی این پژوهش را پدران دانش آموزان آموزشگاه های زبان اصفهان که دارای همسر شاغل یا خانه دار هستند و در شهر اصفهان زندگی می کنند تشکیل می دهد. روش نمونه گیری به صورت در دسترس بود. تعداد ۱۰۰ مرد که ۵۰ نفر دارای همسر شاغل و ۵۰ نفر دارای همسر خانه دار بودند، انتخاب شدند و پرسشنامه رضایت زناشویی (السون، ۱۹۸۹) و پرسش نامه محقق ساخته را تکمیل نمودند.

ابزار

پرسشنامه رضایت زناشویی: این پرسشنامه در ابتدا در سال ۱۹۸۹ توسط اولسون، فورتیز، جوتن و درانگمن ساخته شد و شامل ۱۱۵ سوال و ۱۲ خرده مقیاس بود که به علت طولانی بودن پرسشنامه در سال ۱۹۹۴ اولسون آن را به ۴۷ سوال کاهش داد و همچنان دارای همان ۱۲ خرده مقیاس است که شامل این موارد می باشد: پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، تربیت فرزندان، ارتباط با دوستان و بستگان، نقش های مربوط به برابری زن و مرد و جهت گیری عقیدتی. اعتبار پرسشنامه به روش الفای کرونباخ، توسط اولسون ۹۴ درصد گزارش شده است. و اعتبار آن در ایران در پژوهش یوسفعلی عطاری (۱۳۸۵) که شامل ۳۳۹ نفر از کارمندان شهر اهواز بوده ضریب الفای کرونباخ ۹۲ درصد به دست آمده است.

شیوه‌ی اجرا

پس از پر شدن پرسشنامه توسط پدران زبان آموزان، ۱۰۰ پرسشنامه ۵۰ پرسشنامه متعلق به مردان دارای همسر خانه دار و ۵۰ پرسشنامه متعلق به مردان دارای همسر شاغل) انتخاب شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون T برای گروه های مستقل استفاده شد تا میزان رضایت زناشویی در دو گروه مردان دارای همسر خانه دار و مردان دارای همسر شاغل مورد مقایسه قرار گیرد.

نتایج

به منظور بررسی تفاوت رضایت زناشویی مردان دارای همسر شاغل و مردان دارای همسر خانه‌دار از آزمون t استفاده شد. شاخص‌های توصیفی و نتایج آزمون t در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱

شاخص‌های توصیفی متغیر رضایت زناشویی و خرده مقیاس‌های آن به تفکیک گروه‌ها، آزمون تی

خرده‌مقیاس ها	گروه	میانگین	انحراف استاندارد	تعداد	t	p
پاسخ قراردادی	مرد دارای زن شاغل	۹/۹۰	۱/۲۴	۵۰	۵/۷۳	p < .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۸/۳۸	۱/۳۹	۵۰		
رضایت زناشویی	مرد دارای زن شاغل	۱۷/۹۶	۲/۰۸	۵۰	-۹/۳۶	p < .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۲۲/۱۰	۲/۳۲	۵۰		
موضوعات شخصیتی	مرد دارای زن شاغل	۸/۶۶	۱/۴۰	۵۰	-۲/۷۱	p > .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۹/۳۸	۱/۲۴	۵۰		
ارتباط زناشویی	مرد دارای زن شاغل	۱۱/۲۰	۱/۷۹	۵۰	-۷/۷۷	p > .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۱۳/۸۸	۱/۸۴	۵۰		
حل تعارض	مرد دارای زن شاغل	۱۵/۱۶	۱/۸۸	۵۰	۸/۰۸	p > .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۱۳/۱۶	۱/۸۲	۵۰		
مدیریت مالی	مرد دارای زن شاغل	۹/۷۲	۱/۴۷	۵۰	۴/۴۷	p > .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۸/۳۸	۱/۵۲	۵۰		
اوقات فراغت	مرد دارای زن شاغل	۹/۹۴	۱/۶۰	۵۰	-۸/۲۰	p < .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۱۳/۸۲	۱/۸۲	۵۰		
روابط جنسی	مرد دارای زن شاغل	۱۰/۸۸	۱/۷۶	۵۰	-۰/۴۵	p > .۰۵
	مرد دارای زن خانه دار	۱۱/۰۴	۱/۷۳	۵۰		

اشتغال زنان و رضایت‌مندی زناشویی مردان

p > .05	۹/۱۴	۵۰	۱/۶۴	۱۳/۴۶	مردداری زن شاغل	تربیت فرزند
		۵۰	۱/۷۲	۱۰/۳۸	مرد دارای زن خانه دار	
p > .05	۲/۹۴	۵۰	۱/۷۴	۱۱/۰۲	مردداری زن شاغل	بستگان و دوستان
		۵۰	۱/۷۲	۱۰/۰۰	مرد دارای زن خانه دار	
p < .05	-۴/۳۹	۵۰	۰/۹۳	۴/۸۴	مردداری زن شاغل	نقش برابری زن و مرد
		۵۰	۱/۲۷	۶/۸۲	مرد دارای زن خانه دار	
p < .05	-۴/۰۳	۵۰	۱/۸۰	۱۱/۹۸	مردداری زن شاغل	چهارتگیری عقیدتی
		۵۰	۱/۸۶	۱۳/۴۴	مرد دارای زن خانه دار	
p < .05	-۲/۳۷	۵۰	۶/۷۱	۱۳۴/۷۰	مردداری زن شاغل	رضایت کلی زناشویی
		۵۰	۵/۲۵	۱۴۰/۷۸	مرد دارای زن خانه دار	

جدول ۱ نشان می‌دهد که در خرده مقیاس‌های پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، اوقات فراغت، نقش برابری زن و مرد، جهت‌گیری عقیدتی و رضایت کلی زناشویی در بین گروه‌های مردان دارای زن شاغل و مردان دارای زن خانه دار در سطح اطمینان ۰/۹۵ تفاوت معناداری وجود دارد. در بقیه خرده مقیاس‌ها شامل: موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، روابط جنسی، تربیت فرزند، بستگان و دوستان در بین مردان دارای زن شاغل و مردان دارای زن خانه دار در سطح اطمینان ۰/۹۵ تفاوت معناداری بین میانگین مقیاس‌ها وجود ندارد.

بحث

هدف پژوهش حاضر مقایسه میزان رضایت زناشویی مردان دارای همسر خانه دار و مردان دارای همسر شاغل بود. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد گروه مردان دارای زن خانه دار از رضایت زناشویی بیشتری نسبت به میانگین گروه مردان دارای زن شاغل برخوردار هستند. این یافته با نتایج پژوهش بکچتی و روزتی (۲۰۰۹)، لاگران و زیسی مویلو (۲۰۰۷) و خسروی و همکاران (۲۰۱۱) همسو می‌باشد. زنان خانه دار زمان کافی برای رسیدگی به امور منزل و ایفای بهتر نقش همسری و مادری دارا می‌باشند، از این رو مردانی که دارای زنان خانه دار هستند احساس رضایت زناشویی بیشتری می‌کنند. زنان با قبول کردن شغل و انجام وظایف شغلی در خارج از منزل به سنگینی بار مسئولیت خود به عنوان یک همسر و مادر می‌افزایند و در نتیجه بهزیستی زن کاهش پیدا می‌کند و کم شدن این بهزیستی در کاهش رضایت زناشویی مردان تاثیر معناداری دارد. پس براساس نتایج این پژوهش و پژوهش‌هایی که با این نتایج همسو بودند می‌توان گفت که یکی از عوامل کاهش رضایت‌مندی زناشویی مردان ناشی از شاغل بودن زنان می‌باشد و باید این مسئله را در مشاوره‌های زوج درمانی و پیش از ازدواج مورد توجه و بررسی قرار داد.

منابع

- جوهری، ف.، سراج زاده، س.، و ... (۱۳۸۹). تحلیل اثرات اشتغال زنان بر کیفیت زندگی آنان (مطالعه موردی: زنان شاغل در وزارت جهاد کشاورزی). *زن در توسعه و سیاست (پژوهش زنان)*، ۸، ۱۴۳-۱۶۲.
- سازمان بین‌المللی کار (۱۳۸۹). *روند جهانی اشتغال زنان در سال ۲۰۰۸*. ترجمه رامین بهزاد و هما طاهری پور. *ماهنامه کار و جامعه*، ۱۱۸-۱۱۹، ۷۲-۹۷.
- عطاری، ع.، الهی فرد، ع.، و مهرابی‌زاده هنرمند، م. (۱۳۸۵). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و عوامل فردی - خانوادگی با رضایت زناشویی در کارکنان اداره های دولتی شهر اهواز. *مجله علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز*، ۱۳، ۸۱-۱۰۸.
- نظری، ع.، و سلیمانیان، ع. (۱۳۸۶). بررسی و مقایسه رضایت زناشویی زوج‌های هر دو شاغل و یکی شاغل. *تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۲۴ (۶)، ۱۰۳-۱۲۲.
- Becchetti, L., & Rossetti, F. (2009). when money does not buy happiness : the case of frustrated avhievers. *Journal of Socio – Economics*, 38,159-167.
- Halford ,W. K. (2002). Best practice in couple relationship education. *Journal of marital and family therapy*, 29, 385-406 .
- Hossein khazadeh, A. A. & Niyazi, E. (2011). Investigate relationships between religious orientation with public health and marital satisfaction among married students of university of Tehran. *Procedia social and Behavior science*, 15,505-509 .
- Loughran, D. S., & Zissimopoulos, J. M. (2007). The effect of marriage and childbearing on wages of men and women. *the journal of Human Resources*, 44,326-349.
- Stutzer, A., & Frey, B. S. (2006). Does marriage make people happy, or do happy people get married? *Journal of Socio-Economics*, 35,326-347 .
- Taniguchi, S. T, Freeman, P. A., Taylor, S., & Malcarne, B. (2006). Study of married couples perceptions of marital satisfaction in outdoor recreation. *Journal of experiential education*, 28,253-256.

SID

ابزارهای
پژوهش

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری
STES

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی

تازه های آموزش
آموزش مهارت های کاربردی در تدوین و چاپ مقالات ISI

آموزش مهارت های کاربردی
در تدوین و چاپ مقالات ISI

تازه های آموزش
روش تحقیق کمی

روش تحقیق کمی

تازه های آموزش
آموزش نرم افزار Word برای پژوهشگران

آموزش نرم افزار Word
برای پژوهشگران